

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان مقاله:

پیامدهای فضای مجازی بر روح و جسم
مادران باردار

نویسندگان:

سیده زینب کاشی، زهرا سیاح

تحصیلات:

محصل سطح دو حوزه علمیه

چکیده:

بسم الله الرحمن الرحيم

جسم و روح بر یکدیگر تاثیر دارند. این دو به هم ارتباط دارند و موضوعات دیگر بر هر دو آنها اثر می‌گذارد. یکی از این موضوعات خارجی فضای مجازی است. فضایی که در عصر حاضر همه اقشار جامعه با آن سر و کار دارند. مادران به خصوص مادران باردار در این بین با توجه به جوانی جمعیت و نگاه خاص به آن، بیشتر مورد توجه هستند. به همین دلیل ما بر آن شدیم در این پژوهش به روش توصیفی و مراجعه به کتابخانه ها به پیامدهای فضای مجازی بر جسم و روح مادران باردار بپردازیم.

کلید واژه ها:

روان؛

جنین؛

آسیب؛

گوشی؛

موبایل؛

مقدمه:

اینترنت سحرآمیزترین واژه عصر ارتباطات در آستانه قرن بیست یکم است. اینترنت این بزرگراه تاریک و شاهراه اطلاعاتی دروازه ورود به عرصه ای است که آن را قلمرو «اتصال مغزها و کامپیوترها» می نامند. در این شاهراههای اطلاعاتی به جایی انسان و خودرو اطلاعات یا در واقع بسته های اطلاعاتی با سرعت زیاد در حرکتند. این شاهراهها

به تمام خانه ها ، مدارس ، کتابخانه ها و مراکز تجاری وصل خواهد شدو محیطی جهانی برای ارتباطات سریع به وجود خواهد آورد.

این شاهراه های اطلاعاتی زیرشبکه هایی به نام فضای مجازی دارند که هرکدام در نوع خود مزایا و معایب خود را دارند. معایبی که برای گروه های خاصی مانند کودکان، نوجوانان و مادران باردار آسیب زاست. تاثیرات منفی شبکه های مجازی روی مادران تنها به آنها محدود نشده و بر روی جنین آنها نیز تاثیرگذار می باشد و این تاثیر فقط بر روی جنین نبوده ، بلکه پس از متولد شدن با اندکی دقت می توان شاهد تاثیرات آن بود که به آنها پرداخته خواهد شد.

یکی از مشکلات اساسی که شبکه های اجتماعی برای خانواده ها رقم زده اند فردگرایی و شخصی گرایی در جامعه و خانواده است، گاه دیده می شود که افراد در یک جمع خانوادگی ساعت ها در کنار یکدیگرند اما هر یک در شبکه های اجتماعی خود مشغول دیدن کلیپ، عکس و خواندن مطالب و... هستند، امروزه در برخی خانواده ها هریک جدای از دیگری به علاقمندی خود می پردازد و به اعضای دیگر توجهی ندارد و این موضوع سبب سردی روابط بین اعضای خانواده می شود که چنین چیزی برای گروه های حساسی مانند زنان باردار با توجه به حساسیت دوران بارداری و تغییر هورمون های زنانه و حساس شدن آنها برای این گروه زیان بار است.

اگرچه این روزها به فرزند آوری و بارداری کمتر اهمیت داده می شود اما اهمیت آن در اسلام به قدری است که خداوند مادران را مورد لطف و رحمت ویژه خود قرار داده است و بهشت را جایگاه مادران خوانده؛ بارداری و اهمیت آن به قدری زیاد بوده که در قرآن کریم آیات زیادی درباره آن نازل شده است. بارداری در قرآن با واژه هایی چون « حمل » و مشتقات آن و تعبیری دیگر، از جمله: «مافی بطنی»، «ما خَلَقَ اللَّهُ فی أَرْحَامِهِنَّ» مطرح شده است.

«اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ ۖ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ»

خدا [حالات ، صفات و زمان ولادت] جنین هایی را که هر انسان و حیوان ماده ای آبستن است ، و آنچه را رحم ها [از زمان طبیعی حمل] می کاهند و آنچه را می افزایند ، می داند ؛ و هر چیزی نزد او اندازه معینی دارد.

اهمیت بارداری و اجر آن نزد خدا نه فقط در قرآن که در احادیث ائمه معصوم علیهم السلام نیز دیده می شود، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره ی ثواب و فضیلت بارداری و شیردهی مادران فرموده اند:

« قسم به آن خدایی که مرا به رسالت برگزید و بشیر و نذیر قرار داد، هر زنی که از شوهرش حامله شود، در سایه عنایت خداوند است تا درد زایمان او را فراگیرد. زمانی که درد زایمان شروع شد، خداوند برای هر دردی، ثواب آزادی یک عبد مومن را به وی می دهد، وقتی فارغ شد و شیردادن به طفل را شروع کرد، خداوند متعال به ازای هر بار مکیدن سینه مادر توسط طفل، نوری را در پیش رویش در روز قیامت ایجاد می کند که تمام افراد را در روز قیامت به تعجب و اطمینان می دارد، و به این زن ثواب روزه دار و نمازگزار داده می شود، و هنگامی که فرزندش را از شیر گرفت، خطاب خداوند بزرگ به آن زن می رسد که ای زن؛ تمام گناهان گذشته تو را مورد بخشش قرار دادم، پس از امروز اعمال را از نو شروع نما».

عواملی است که سیستم عصبی موجود در دستگاه گوارش را تحریک می‌کند. همین مسئله باعث می‌شود زمانی که مضطرب یا عصبی هستید علائمی نظیر سوزش سر دل، حالت تهوع و اسهال را تجربه نمایید. از آنجایی که بارداری یک موقعیت جدید است طی آن اکثر بانوان به خصوص زمانی که برای اولین بار باردار می‌شوند استرس‌های زیادی را تجربه می‌کنند. همین مسئله باعث می‌شود که مشکلات گوارشی نظیر اسهال به طور رایج در در حاملگی اتفاق بیافتند.

حساس شدن و احساس نابرابری داشتن

باربارا کاتز روتمن، استاد جامعه‌شناسی، می‌گوید که زنان در دوران بارداری نسبت به نابرابری و تبعیض حساس می‌شوند. مخصوصاً خانم‌های شاغل اگر نتوانند مرخصی در دوران بارداری دریافت کنند و یا اگر کارفرمایان شرایط و موقعیت آنها را درک نکنند، به شدت پرخاشگر و عصبی می‌شوند. در برخی از موارد زن ممکن است از اینکه باردار شده است ناراضی باشد و یا حتی تصمیم بگیرد از کار کردن استعفا بدهد.

احساس درد و ناراحتی

درد عضلانی شکم، کمر درد و گرفتگی عضلات، حالت تهوع، خستگی و استرس و ... همگی اتفاقات روزمره در دوران بارداری هستند. این ناراحتی‌ها و دردها می‌توانند تمایل به عصبانی شدن و زود رنج بودن را در زنان افزایش دهند.

از دیگر آسیب‌های فضای مجازی تأثیر بر روی فرهنگ است، یکی از این آسیب‌ها واگرایی فرهنگی است؛ بطور حتم اینترنت به خاطر تنوع وسیع کاربران، باعث واگرایی فرهنگی خواهد شد. عده‌ای معتقدند اینترنت باعث سلطه فرهنگی غرب بر کل جهان خواهد شد و جهان یکدستی و یکنواختی فرهنگی و به خصوص از نوع غربی (آمریکایی) آن پیدا خواهد کرد، به علت تنوع فرهنگی جوامع مختلف و امکان نشر آزادانه عناصر فرهنگی، فرهنگ‌های منطقه‌ای حفظ خواهد شد.

«برنایز» در سال 1928 در کتاب خود «پروپاگاندا» می‌نویسد: «اگر ما ساز و کار ذهن مردم را بشناسیم، قادر خواهیم بود توده‌ها را طبق خواست خودمان کنترل و ساماندهی کنیم، بدون اینکه آنها متوجه شوند.» او این کار خود را «مهندسی رضایت» نامید و گفت: «کسانی که این مکانیسم غیرقابل مشاهده را در جامعه به کار می‌گیرند یک دولت نامرئی تشکیل می‌دهد و در حقیقت قدرت حاکم بر کشور ما این دولت است.»

گسترش مسائل غیر اخلاقی: جنبه دیگر تأثیر اینترنت و فضای مجازی بر فرهنگ اشاعه مسائل غیر اخلاقی، تصاویر مستهجن و دیگر مطالب و اطلاعات مضر و

منحرف کننده بصورت آزاد می باشد که خود اهمیت بسیاری را در غرب بویژه در بحث‌های اجتماعی اینترنت به خود اختصاص داده و دولتها به طور جدی در حال تصویب قوانینی هستند که نشر هر گونه مسائل غیر اخلاقی را در اینترنت و فضای مجازی ممنوع کنند. بدیهی است که حساسیت بیشتر در این مورد مربوط به کودکان و نوجوانان می باشد که در برابر این مسائل آسیب پذیرتر می باشند، گروه دیگر حساس مادران بارداری هستند که هرگونه تاثیر سوء روی روح و روان آنها تاثیر مستقیم روی جنین گذاشته و چه بسا این تاثیر بر روح روی جسم خود و بالطبع بر جسم و حتی روح فرزند تاثیر گذاشته و مادر پس مراجعه هایی که برای مراقبت از سلامت جنین خود دارد متوجه این آسیب ها شده و به لحاظ روحی متاثر و چه بسا مضطرب خواهد شد، اضطراب نیز تاثیر مستقیم بر روی سلامتی دارد، در این صورت هم جسم مادر دچار آسیب شده هم روح او و این آسیب ها جنین را و پس از متولد شدنش روی تربیت و خلیات او تاثیر می گذارد.

عادت به هر چیزی موجب می شود انسان با دور شدن از آن احساس بی قراری کند، درست است که در برخی موارد اعتیاد، ماده مخدر، نیاز جدیدی را در جسم معتاد ایجاد می کند اما در برخی اعتیادها، این بی قراری ها جز عادت به آن چیز ریشه دیگری ندارد. اعتیاد به ماده مخدری مثل تریاک، صرفاً یک عادت روانی نیست، زیرا تریاک پس از مدتی، به یک نیاز تبدیل می شود و در صورت عدم مصرف، درد شدیدی در نواحی مختلف بدن معتاد ایجاد می شود؛ ولی وقتی یک کودک به مکیدن انگشت عادت میکند، نیاز او به مکیدن، صرفاً یک ریشه روانی دارد؛ یعنی کودک با مکیدن چیزی به بدنش افزوده نمی شود اما به جهت عادتی که به مکیدن کرده وقتی دستش از دهانش جدا می شود احساس بی قراری می کند.

افرادی که (که در اینجا منظور ما مادران باردار است) به فضای مجازی اعتیاد پیدا می کنند، به اندازه فاصله ای که از فضای مجازی می گیرند بی قرار می شوند و این بی قراری در دوران بارداری مادران برای سلامت جسم خود و جنین اصلاً به صلاح نیست. مقصود از این «فاصله»، در درجه اول فاصله زمانی است. هرچه اعتیاد شدیدتر باشد فاصله زمانی ای که در آن احساس بی قراری می شود کمتر می شود.

نتیجه گیری:

بارداری یکی از دوره های حساس زندگی بانوان است، در این دوران تاثیرات و تغییرات بسیار زیادی روی سلامت جسم و روح مادر و بالطبع به جنین گذاشته می شود، و سلامت هریک از آنها بر روی دیگری تاثیر خواهد گذاشت، همانطور که مادر در گشت و گذار در شبکه های اجتماعی انواع احساسات (غم، شادی، ترس، هیجان و...) را تجربه می کند و بر روح و روان وی ممکن است آسیب وارد شود و به همین واسطه به جسم او نیز آسیب زده می شود، این تغییرات و آسیب ها بر روی جنین هم اثر گذاشته و وقتی جنین به واسطه ی این تغییرات و تاثیرات، دچار آسیب جسمی شود، باعث ناراحتی مادر (با حساسیتی که به واسطه تغییر هورمون در او ایجاد شده) می شود و این ناراحتی نیز بر روی روح و روان وی تاثیر گذاشته و و این آسیب ها دوباره بر روی جنین هم اثر گذار است، پس بین سلامت روح و جسم مادر و فرزند ارتباط عمیقی ست یا میتوان آن را به یک چرخه تعبیر کرد، چرا که همانطور که گفته شد، آسیب بر جسم مادر بر جسم جنین هم تاثیر گذاشته و آسیبی که به این واسطه بر جنین وارد می شود باعث ناراحتی مادر شده و این ناراحتی در این دوران حساس باعث آسیب به فرزند و این چرخه همچنان ادامه دارد، بنابراین مادران باید تا جایی که می توانند از عواملی که باعث ایجاد آسیب روحی و جسمی می شود دوری کنند، و چه بسا آسیب روحی زیان بار تر از آسیب جسمی است چرا که خود آسیب روحی یکی از عوامل ایجاد بیماری های جسمی می باشد.

حسن ختام این مقاله: احادیثی از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم):
 زنی که حامله می شود در سایه لطف خداست و به عدد هر زایمانی که برایش پیش می آید
 پاداش آزاد کردن یک برده را دارد.

وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

- سایت افق سلامت
- مقاله اثر امواج الکترومغناطیس تلفن همراه بر بافت غده تیروئید در موش صحرایی تحت درمان با عصاره هیدروالکلی سیر (*Allium sativum* L.). حاجیون بهناز | الهی زاده. حامد
- <http://austinpublishinggroup.com/thyroidresearch/download.php?file=fulltext/thyroids>
- مقاله خوب بد زشت اینترنت. اکبری. وحید
- سایت سلامت نیوز
- سایت خبرگزاری تسنیم جام جم
- سواد رسانه ای. عبدالکریمی. حمید
- ارتش رایانه ای نوازش تازیانه ای. عباسی ولدی. محسن
- اعراف/سوره ۷، آیه ۱۸۹.
- رعد/سوره ۱۳، آیه ۸.
- مریم/سوره ۱۹، آیه ۲۷.
- لقمان/سوره ۳۱، آیه ۱۴.
- احقاف/سوره ۴۶، آیه ۱۵.
- طلاق/سوره ۶۵، آیه ۴.
- طلاق/سوره ۶۵، آیه ۶.
- آل عمران/سوره ۳، آیه ۳۵.
- بقره/سوره ۲، آیه ۲۲۸.
- الرعد آیه ی ۸
- مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۵۶
- مستدرک الوسائل، ج ۲: ۵۵۰
- دایره المعارف قرآن کریم. مقاله بارداری